

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **M. B.**, pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 27. januára 2011 v Bratislave dovolanie obvineného M. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 11. novembra 2008, sp. zn. 3 To 40/2008, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M. B. **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 18. marca 2008, sp. zn. 6 T 223/05, bol obvinený M. B. uznaný za vinného v bode 1/ rozsudku z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, v bode 2/ rozsudku z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a v bode 3/ rozsudku z trestného činu úverového podvodu podľa § 250a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 15. októbra 2004 asi o 19.10 hod. v H. pred obytným domom Č. pribehol zozadu k M. L., chytil jej koženú tašku, v ktorej boli peniaze v hotovosti vo výške 72 548 Sk, dioptrické okuliare, kalkulačka a písomnosti, ktorú držala v pravej ruke a následne začal taškou mykať a trhať, čím zhodil M. L. na zem, ktorá následkom toho povolila stisk a obžalovaný jej vytrhol tašku z ruky, z miesta činu ušiel, čím M. L. spôsobil škodu vo výške 2 700 Sk, nespôsobil jej žiadnu ujmu na zdraví a spoločnosti P., spôsobil škodu vo výške 72 548 Sk,

2/ 19. júna 2003 v P. uzatvoril so spoločnosťou H., úverovú zmluvu č. 5304167696 na poskytnutie revolvingového úveru čerpaného prostredníctvom zákaznickej karty Y. vo výške 25 000 Sk, pričom pri spísaní zmluvy uviedol, že je zamestnaný v spoločnosti A., kde však v tom čase už nepracoval a zaviazal sa tento úver splácať pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1 000 Sk, úver vyčerpal, avšak doposiaľ neuhradil žiadnu splátku, čím spôsobil spoločnosti H. škodu vo výške 25 000 Sk,

3/ dňa 16. septembra 2003 v H. prostredníctvom zmluvného predajcu E. uzatvoril so spoločnosťou H. úverovú zmluvu č. 2314060106 na poskytnutie úveru vo výške 7 190 Sk na kúpu televízora O., pričom predložil predtým získanú kartu Y. a ako zamestnávateľ a uviedol spoločnosť A., kde však v tom čase už nepracoval a zaviazal sa úver splácať v 12 mesačných splátkach vo výške 744 Sk, tovar prevzal, avšak do dnešného dňa nesplatil ani jednu splátku, čím spoločnosti H. spôsobil škodu vo výške 7 190 Sk.

Za to bol obvinený M. B. odsúdený podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 2, ods. 3 citovaného Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 súd obvineného M. B. pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Súčasne súd zrušil výrok o treste, ktorý bol obvinenému M. B. uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava z 18. augusta 2006, sp. zn. 6 T 131/2006, ktorý bol obvinenému M. B. doručený dňa 30. októbra 2006 a ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 8. novembra 2006.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 súd zaviazal obvineného M. B. nahradiť škodu poškodeným stranám nasledovne: v bode 1/ rozsudku P. vo výške 72 548 Sk, v bode 2/ rozsudku H. vo výške 25 000 Sk a v bode 3/ rozsudku H., vo výške 7 190 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený M. B. v zákonnej lehote odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením z 11. novembra 2008, sp. zn. 3 To 40/2008, podľa § 256 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 ako nedôvodné zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Trnave podal obvinený M. B. (ďalej tiež „dovolateľ“) prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. B. Š. dňa 24. februára 2010 na Okresný súd Trnava dovolanie. Dovolanie oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. h/ Tr. por. účinného od 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. por.“).

Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) videl dovolateľ v tom, že jeho obhajca JUDr. P. L. v písomnom vyhotovení odvolania z 23. apríla 2008 proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 18. marca 2008, sp. zn. 6 T 223/2005, v rámci obhajobnej argumentácie uviedol, že sa dovolateľ nedopustil trestného činu lúpeže, lebo chcel len vytrhnúť tašku a utiecť, pričom aj utiekol. V mene dovolateľa, no bez jeho vedomia a proti jeho vôli, tak obhajca priznal spáchanie skutku, v úmysle dosiahnuť zmenu právnej kvalifikácie skutku z lúpeže na krádež, a to napriek tomu, že sa dovolateľ k spáchaniu skutku nikdy nikomu, ani svojmu obhajcovi, nepriznal. Dovolateľ poukázal na to, že citované vyhlásenie obhajcu bolo rozhodujúce pre ustálenie jeho viny odvolacím súdom, ako to vyplýva z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu a že on sa o tomto excese obhajcu dozvedel až po doručení uznesenia odvolacieho súdu, nakoľko sa verejného zasadnutia konanom o odvolaní z dôvodu práceneschopnosti nezúčastnil. Inak by toto vyhlásenie obhajcu, ktoré považuje za nezákonný dôkaz, keďže bolo urobené v rozpore s jeho záujmom ako klienta a teda aj v rozpore so zákonom o advokácii, namietal už na verejnom zasadnutí.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu ďalej dovolateľ namietal aj nedostatky v skutkových zisteniach poukazujúc pritom na rozpory vo výpovediach svedkov, tiež nesprávne hodnotenie dôkazov a následné chybné skutkové zistenia, pričom presadzoval vlastné hodnotiace úvahy vzťahujúce sa k vykonanému dokazovaniu.

Naplnenie druhého dovolacieho dôvodu, uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.), videl dovolateľ v tom, že mu súd za súdené skutky uložil súhrnný trest odňatia slobody podľa § 234 ods. 1 Tr. zák.

účinného do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (tzv. asperačná zásada) vo výmere 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov, hoci podľa názoru dovolateľa mal súd správne postupovať podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 a uložiť mu súhrnný trest odňatia slobody podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, lebo ten bol pre neho priaznivejší. Keďže tak súd nepostupoval a zároveň i nesprávne aplikoval asperačnú zásadu, v konečnom dôsledku spôsobil, že bol dovolateľovi uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Tento postup je podľa dovolateľa v rozpore s článkom 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Poukazujúc na vyššie citované chyby dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutých rozhodnutí a zistení dôvodov dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. h/ Tr. por. rozsudkom vyslovil podľa § 386 ods. 1 Tr. por. porušenie zákona v týchto ustanoveniach, zrušil napadnuté rozhodnutia podľa § 386 ods. 2 Tr. por. a prikázal súdu podľa § 388 ods. 1 Tr. por., aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného M. B. sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry v Trnave. Vo vyjadrení zo 7. apríla 2010 navrhol dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť, nakoľko podľa jeho názoru obvineným uplatnené dovolacie dôvody nie sú naplnené.

K argumentom obvineného M. B. zaujal prokurátor okresnej prokuratúry také stanovisko, že k porušeniu obhajobných práv dovolateľa nedošlo. Je toho názoru, že obvinený M. B. vidiac po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku prvostupňovým súdom, že neuspel s obhajobou, ktorú mu poskytoval JUDr. J. F., zvolil si nového obhajcu JUDr. P. L. Jeho tvrdenie, že sa s týmto obhajcom neradil o spôsobe výkonu obhajoby a obhajca konal z vlastnej svojvôle, proti jeho vôli, považuje prokurátor za účelové a manipulatívne, lebo ak by dovolateľ bol toho názoru, že ho odvolací súd pri popieraní viny (resp. odmietnutí vypovedať) oslobodí, nezmenil by obhajcu. Je preto vysoko pravdepodobné, že ak dovolateľ zmenil obhajcu, zjavne chcel zmeniť aj spôsob svojej obhajoby s cieľom domôcť sa priaznivejšieho posúdenia konania a tým výrazne nižšieho trestu. Rovnako trest

je podľa názoru prokurátora uložený v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby a nejde ani o taký druh trestu, ktorý by zákon za daný skutok nepripúšťal. To by platilo aj v prípade, ak by sa trestnosť skutkov posudzovala a trest ukladal podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal dovolanie obvineného M. B. a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená aj obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Z dikcie citovaného § 371 ods. 1 písm. c/ je zrejmé, že nie akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom možno považovať za dovolací dôvod. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli dané dôvody povinnej obhajoby. Pod tento dovolací dôvod však nespadá vlastný spôsob výkonu obhajoby, ktorý práve namieta dovolateľ, nakoľko voľba spôsobu výkonu obhajoby je vecou dohody medzi obvineným a jeho obhajcom. Obsah tejto dohody

orgánom činným v trestnom konaní a ani súdu nie je známy, preto sa vo vzťahu k nim nemožno naň odvolávať, o to menej, keď obhajca obvineného JUDr. P. L. medzičasom zomrel. Správne v tomto smere poukázal prokurátor vo svojom vyjadrení na fakt, že odvolací súd nerozhodol o vine obvineného M. B. len na základe spomínaného vyhlásenia obhajcu, ale pri posúdení celého vykonaného dokazovania a dostatočne zisteného skutkového stavu.

Pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ktorý uplatnil obvinený M. B. a ktorým je dovolací súd viazaný (§ 385 ods. 1 Tr. por.) nemožno podriaďiť ani námietky obvineného smerujúce proti správnosti skutkových zistení prvostupňového súdu a hodnoteniu vykonaných dôkazov. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku nie je revízia skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ale náprava výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie obsahujúce argumenty popierajúce správnosť urobených skutkových zistení vecne nezodpovedajú dovolateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia dovolateľa o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolací súd najprv skúmal, či v predmetnom prípade bol použitý ten Trestný zákon, ktorý je pre dovolateľa priaznivejší a následne skúmal to, či bol dovolateľovi uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

Podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 bola za zločin lúpeže ustanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody v rozpätí od troch do ôsmich rokov odňatia slobody.

Podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 bola za trestný čin lúpeže ustanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody v rozpätí od dvoch do desiatich rokov odňatia slobody.

Z písomných dôvodov dovolania je zrejmé, že dovolateľ len s poukazom na vyššie uvedené trestné sadzby za skutok, ktorý bol v jeho prípade najprísnejšie trestný, ustálil, že Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 je pre neho priaznivejší.

Trestnosťou činu sa v najširšom chápaní rozumejú všetky podmienky, od ktorých závisí výrok o vine a treste. Pre otázku, ktorý súhrn trestnoprávnych noriem treba použiť, je rozhodujúce porovnanie, ktoré z rôznych posúdení je ako celok pre páchatel'a najpriaznivejšie. Páchatel'ov skutok sa posudzuje podľa toho práva, ktoré je pre neho najpriaznivejšie, a to bez rozdielu, či podľa skoršieho a neskoršieho práva ide o rovnaké, či rôzne skutkové podstaty. Pritom sa použije vo všetkých smeroch buď právo platné v čase činu alebo len právo neskoršie. Platí teda zásada, že skorší alebo nový zákon treba použiť ako celok, teda nemožno rozhodovať napr. o vine podľa zákona jedného a o treste podľa zákona ďalšieho. Použitie nového Trestného zákona je pre páchatel'a priaznivejšie, ak jeho ustanovenia, posudzované ako celok, poskytujú pre páchatel'a priaznivejší výsledok ako starý Trestný zákon.

Z uvedeného je zrejmé, že len samotné porovnanie trestných sadzieb uvedených v skutkových podstatách porovnávaných zákonov nie je pre posúdenie trestnosti činu obvineného M. B. rozhodujúce. Rozhodujúci je celkový výsledok porovnania trestnosti činov a ich trestnoprávnych následkov, ktoré by prichádzali do úvahy pri použití jednotlivých zákonov vo vzťahu k obvinenému M. B. vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti a ďalšie skutočnosti významné z hľadiska ukladania trestu, spôsobu jeho výkonu a ochranných opatrení. Mimo iné aj s prihliadnutím na podmienky premlčania, či už samotného trestného stíhania alebo do úvahy prichádzajúcich trestov, podmienky podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, podmienky zahladenia odsúdenia a ďalšie. Celkovým porovnaním podmienok trestnosti a ukladania trestov a ďalších trestnoprávnych následkov v konkrétnom prípade vychádza priaznivejšie, v prospech obvineného, použitie Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005.

Napokon už len pri posúdení trestných sadzieb, odhliadajúc od podmienok použitia asperačnej zásady, na použitie ktorej boli pri oboch zákonoch podmienky rovnaké, pri rôznych dolných hraniciach základných trestných sadzieb bol skorší Trestný zákon pre obvineného priaznivejší. Ak by asperačná zásada neprichádzala do úvahy, potom z pohľadu možnosti uloženia podmiennečného trestu odňatia slobody badateľne priaznivejšia

bola trestná sadzba za trestný čin lúpeže podľa skoršieho Trestného zákona, účinného v čase spáchania činu.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený M. B. bol súdený za tri úmyselné trestné činy spáchané tromi skutkami (viacčinný súbeh), z nich najprísnejšie trestný bol skutok pod bodom 1/ rozsudku kvalifikovaný ako lúpež, pričom tieto trestné činy spáchal skôr, ako bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok Okresného súdu Trnava z 18. augusta 2006, sp. zn. 6 T 131/2006, právoplatný dňa 8. novembra 2006, za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, z časti v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a bol mu podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) rok, ktorého výkon mu súd podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky. Z toho vyplýva, že obvinenému M. B. musel súd uložiť súhrnný trest odňatia slobody podľa zásad na uloženie úhrnného trestu s použitím tzv. asperačnej zásady.

Podľa § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný; popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak jeho uloženie by bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich. Ak ustanovuje tento zákon na niektorý z takých trestných činov len trest odňatia slobody, nemôže byť úhrnným trestom iný z trestov uvedených v § 27 ako trest samostatný.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu a pri obzvlášť nebezpečnom recidivistovi o jednu polovicu; súd uloží páchatel'ovi trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať pätnásť rokov. Pri ukladaní výnimočného trestu odňatia slobody nad pätnásť do dvadsiatich piatich rokov nesmie horná hranica zvýšenej trestnej sadzby odňatia slobody prevyšovať dvadsaťpäť rokov.

Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

Podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, súd uloží súhrnný trest podľa zásad uvedených v odsekoch 1 a 2, keď odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchatel'ovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu musí súd vysloviť trest straty čestných titulov a vyznamenaní, straty vojenskej hodnosti, prepadnutia majetku alebo prepadnutia veci, ak taký trest bol vyslovený už skorším rozsudkom.

Podľa § 61 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 po výkone polovice uloženého alebo podľa rozhodnutia prezidenta republiky zmierneného trestu odňatia slobody môže súd odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z posúdenia spáchaných skutkov podľa príslušných ustanovení Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 vyplýva, že súd pri ukladaní trestu aplikoval ustanovenia § 35 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, teda uložil súhrnný trest odňatia slobody podľa zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin najprísnejšie trestný, v danom prípade trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 s trestnou sadzbou odňatia slobody 2 (dva) až 10 (desať) rokov. Vzhľadom na súbeh úmyselných trestných činov mal súd uložiť trest v rámci upravenej (zvýšenej) trestnej sadzby podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (t. j. sadzby upravenej s použitím tzv. asperačnej zásady), ktorá sadzba trestu odňatia slobody po úprave predstavovala 7 (sedem) rokov a 8 (osem) mesiacov až 13 (trinásť) rokov a 4 (štyri) mesiace. Prvostupňový súd uložil obvinenému trest pod dolnou hranicou takto upravenej trestnej sadzby. Krajský súd to napraviť nemohol, lebo odvolanie podal len obvinený a v neprospech obvineného odvolanie prokurátorom podané nebolo.

Podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu; súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

Podľa § 42 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Podľa § 66 ods. 1, písm. b/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Z posúdenia spáchaných skutkov podľa príslušných ustanovení Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 vyplýva, že prvostupňový súd musel v zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona najprv obligatórne prihliadať na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Ak by zistil u obvineného M. B. jednu poľahčujúcu okolnosť a síce, že viedol pred spáchaním trestných činov riadny život podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. a jednu priťažujúcu okolnosť a síce, že podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. spáchal viac trestných činov, potom by súd pri ukladaní trestu za viac úmyselných trestných činov spáchaných tromi skutkami aplikoval ustanovenia § 42 ods. 1 Tr. zák. a musel by uložiť súhrnný trest podľa

zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin najprísnejšie trestný, v danom prípade zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 s trestnou sadzbou odňatia slobody 3 (tri) až 8 (osem) rokov, pričom by súd rovnako musel aplikovať asperačnú zásadu vyjadrenú v citovanom § 41 ods. 2 a uložiť súhrnný trest odňatia slobody v rámci upravenej (zvýšenej) trestnej sadzby, ktorá sadzba trestu odňatia slobody by po úprave predstavovala 6 (šesť) rokov a 10 (desať) mesiacov až 10 (desať) rokov a 8 (osem) mesiacov. Vychádzajúc z § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 by obvinený M. B. formálnu podmienku pre podmienené prepustenie splnil po výkone dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedeného právneho rozboru je zrejmé, že súdy pri posudzovaní trestnosti spáchaných skutkov správne vychádzali z ustanovení Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, lebo tieto boli pre obvineného M. B. ako celok priaznivejšie. Na uvedenom nič nemení ani fakt, že tak prvostupňový ako aj odvolací súd v rozpore s § 125 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 upravujúcim požiadavky na odôvodnenie rozsudku v tomto smere svoje rozhodnutia bližšie neodôvodnili.

Na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je potrebné, aby bol dovolateľovi uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Druhom trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa, sa rozumejú prípady, keď súd obvinenému uložil niektorý z druhov trestov, napriek tomu, že neboli splnené zákonné podmienky na jeho uloženie. O tento prípad u dovolateľa nejde, keďže jemu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, ktorý tento druh trestu výslovne ustanovuje.

Uloženie trestu mimo zákonom stanovenú hranicu trestnej sadzby sa týka len tých druhov trestov, ktorých sadzba je v Trestnom zákone odstupňovaná. Trest je potom uložený mimo sadzby jednak pri nedôvodnom prekročení hornej hranice príslušnej trestnej sadzby, ako aj nezákonným prelomením dolnej hranice trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný vinným, pokiaľ je taká hranica v zákone určená. Nezáleží na tom, či bol neprípustný druh trestu alebo trest mimo

trestnú sadzbu uložený ako trest samostatný, úhrnný, súhrnný, ďalší alebo spoločný za pokračovací trestný čin.

Z tohto hľadiska najvyšší súd konštatuje, že nepodmienečný trest odňatia slobody uložený obvinenému M. B. vo výmere 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov nie je trestom uloženým mimo trestnej sadzby, lebo horná hranica zvýšenej trestnej sadzby v tomto prípade predstavovala 13 (trinásť) rokov a 4 (štyri) mesiace. Ani keby boli sudy vyhodnotili ako priaznivejšie pre obvineného použitie nového Trestného zákona, pokiaľ by sudy zvažovali, že vzhľadom na ustanovenie § 437 ods. 2 Tr. zákona účinného od 1. januára 2006 podmienky na podmiennečné prepustenie obvineného z výkonu trestu odňatia slobody by boli rovnaké, uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov by nepresahoval hornú hranicu trestnej sadzby podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006 po úprave v zmysle § 41 ods. 2 citovaného Tr. zák. predstavujúcu 10 (desať) rokov a 8 (osem) mesiacov.

Konkrétny uložený trest odňatia slobody obvinenému M. B. by aj pri použití nového Trestného zákona bol v rámci sadzby od šiestich rokov a desiatich mesiacov do desiatich rokov a osem mesiacov, teda nebol by uložený v rozpore so zákonom. Pri správnom použití predchádzajúceho Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 bol však obvinenému uložený trest odňatia slobody dva mesiace pod dolnou hranicou trestnej sadzby, teda v žiadnom prípade sa obvinenému neukrivilo a zákon nebol porušený v jeho neprospech.

Dovolací súd musí prihliadať na ustanovenie § 385 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého dovolací súd ustanovenie odseku 1/, teda že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, nepoužije, ak by dôvod dovolania bol v neprospech obvineného a dovolanie je podané v prospech obvineného. Keďže v danom prípade bolo dovolanie podané len v prospech obvineného, najvyšší súd rešpektujúc zásadu zákazu zmeny k horšiemu (*reformatio in peius*) na porušenie zákona v prospech dovolateľa neprihliadol.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania vecí, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

V posudzovanej veci dospel najvyšší súd k záveru, že zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. h/ Tr. por. u obvineného M. B. neboli naplnené, a preto na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2011

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková